

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Tomáše Kocourka a Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **České Radiokomunikace a.s.**, se sídlem Skokanská 2117/1, Praha 6, zast. Mgr. Karin Konstantinovovou, advokátkou se sídlem Benediktská 690/7, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) ACEK BOHEMIA s.r.o.**, se sídlem Lucemburská 1496/8, Praha 3, zast. Mgr. Janem Cimbůrkem, advokátem se sídlem Bořetín 73, **II) EG.D, s.r.o.**, se sídlem Lidická 1873/36, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2025, č. j. KUJCK 51875/2025, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 10. 2025, č. j. 57 A 15/2025-150,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobkyně ani osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města České Budějovice vydal dne 15. 7. 2024 stavební povolení pro stavbu označenou jako „*Výstavba bytových domů a technické a inženýrské infrastruktury, Husova kolonie, U Rozumova dvora, České Budějovice, II. etapa*“. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný dne 19. 5. 2025 zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[2] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalovaného bránila u Krajského soudu v Českých Budějovicích, který žalobu odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“).

[3] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobkyni doručeno dne 20. 5. 2025. Lhůtu pro podání žaloby upravuje § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále „nový stavební zákon“), podle kterého lze žalobu podat do jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci. V posuzované věci připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na 20. 6. 2025, avšak žaloba byla krajskému soudu podána až dne 21. 7. 2025.

II. Kasační stížnost a další podání

[4] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) v kasační stížnosti uvedla, že celé stavební řízení bylo vedeno podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon; dále „starý stavební zákon“), který nestanovil zvláštní lhůtu pro podání žaloby, a bylo tedy třeba postupovat podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Nový stavební zákon nebylo namístě aplikovat. Stěžovatelka poukázala také na § 330 odst. 1 nového stavebního zákona, podle něhož se řízení a postupy zahájené před účinností tohoto zákona dokončí podle dřívější právní úpravy. Jiný výklad by vedl k odepření spravedlnosti a zásahu do stěžovatelčina práva na soudní ochranu.

[5] Podle stěžovatelky tvoří správní řízení a následný soudní přezkum jeden neoddělitelný procesní celek, na který je třeba aplikovat stejnou právní úpravu. Již možnost aplikace § 306 nového stavebního zákona by znamenala zásah do legitimního očekávání účastníků řízení. K tomu stěžovatelka odkázala na důvodovou zprávu k novému stavebnímu zákonu, podle níž se speciální ustanovení upravující soudní přezkum vztahuje pouze na rozhodnutí vydaná podle nového stavebního zákona. Stěžovatelka na podporu svých tvrzení argumentovala také nálezem Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24. Dále odkázala na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2024, č. j. 41 A 18/2024-101, který se týkal aplikace § 307 nového stavebního zákona na opatření obecné povahy vydané podle starého stavebního zákona.

[6] Stěžovatelka také navrhla, aby Nejvyšší správní soud (NSS) zvážil podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení § 306 odst. 1 nového stavebního zákona pro jeho rozpor s článkem 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatelka je dále přesvědčena, že napadené usnesení bylo překvapivé, neboť jí krajský soud neumožnil se k údajné opožděnosti žaloby vyjádřit a prokázat svá skutková tvrzení. K tomu odkázala na rozsudek NSS ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 Afs 63/2010-65.

[7] Osoba zúčastněná na řízení I) se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěrem krajského soudu o opožděnosti žaloby. Nosné důvody odkazovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3241/24 se podle ní míjejí s projednávanou věcí. K tomu odkázala na rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2025, č. j. 21 As 34/2025-24, bod 20, a na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2025, sp. zn. II. ÚS 1960/25, bod 11.

[8] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení II) se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[10] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručáním písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

[11] Podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.

[12] Podle § 330 odst. 1 nového stavebního zákona řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

[13] Podle § 331 nového stavebního zákona soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

[14] Podle § 334a odst. 3 věty druhé nového stavebního zákona pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.

[15] NSS se otázkou aplikace § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval, a ani v nynější věci neshledal důvod se od své dosavadní judikatury odchýlit. Vyšel přitom především z již citovaného rozsudku č. j. 21 As 34/2025-24, který byl vydán ve skutkově obdobné věci.

[16] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 nového stavebního zákona nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, s ohledem na § 331 ve spojení s § 334a odst. 3 větou druhou téhož zákona však byla aplikovatelná až na řízení zahájená ode dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 19. 5. 2025 a doručeno stěžovateli dne 20. 5. 2025; **k vydání i doručení napadeného rozhodnutí tedy došlo již v době účinnosti nového stavebního zákona i aplikovatelnosti jeho § 306.** Judikatura NSS dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (kromě rozsudku č. j. 21 As 34/2025-24 dále např. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025-34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025-30, ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024-90, ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024-26, či ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 242/2024-39).

[17] NSS se neztotožnil s tvrzením stěžovatelky, že se v jejím případě měla uplatnit dvouměsíční žalobní lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. s ohledem na to, že nový stavební zákon v § 330 odst. 1 odkazuje na dřívější právní úpravu. Zatímco § 330 odst. 1 nového stavebního zákona upravuje aplikaci nové právní úpravy na **správní řízení** zahájené před účinností této nové právní úpravy, § 331 nového stavebního zákona dopadá výlučně na **řízení soudní**.

Každé z uvedených ustanovení tedy má jinou věcnou působnost a dopadá na jiná řízení. Podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu je prvním úkonem řízení soudního, které je jím zahájeno (§ 32 s. ř. s.). Není pokračováním řízení správního, a tedy nemůže být vnímáno jako další úkon, či dokonce „*opravný prostředek*“ ve správním řízení. Správní řízení bylo v době podání žaloby pochopitelně již pravomocně skončeno (zde dne 20. 5. 2025). Jak též konstatoval rozšířený senát v usnesení ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62, č. 1742/2009 Sb. NSS, „*právní ochrana poskytovaná správními soudy je ochranou originální a není pokračováním správního řízení*“. Ustanovení § 330 odst. 1 nového stavebního zákona proto na soudní řízení, včetně jeho zahájení a lhůty pro to stanovené, nedopadá. V nynějším případě tedy lhůta pro podání žaloby marně uplynula dne 20. 6. 2025 a krajský soud žalobu, která mu byla podána až dne 21. 7. 2025, správně jako opožděnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[18] Pro úplnost NSS dodává, že na výše uvedené nemají vliv ani závěry nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3241/24. V tamní věci bylo rozhodnutí Magistrátu města Plzně (žalovaného) tehdejší stěžovatelce doručeno dříve, než byla aplikovatelná zvláštní úprava žalobních lhůt podle § 306 nového stavebního zákona (tj. před 1. 7. 2024), zatímco žaloba byla podána již v době aplikovatelnosti zvláštní úpravy žalobních lhůt podle téhož zákona (tj. po 1. 7. 2024). V takové situaci Ústavní soud shledal, že použití nové právní úpravy je porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. V nynější věci však nebylo „*nepravě retroaktivně zkráceno dříve vzniklé právo stěžovatelky podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tedy za dříve stanovených podmínek*“ (srov. citovaný nález sp. zn. I. ÚS 3241/24). Stěžovatelce bylo oproti věci řešené citovaným nálezem Ústavního soudu rozhodnutí žalovaného doručeno **již v době aplikovatelnosti § 306 nového stavebního zákona**. V okamžiku doručení tohoto rozhodnutí jí tedy podle účinné právní úpravy (§ 306 odst. 1 nového stavebního zákona) vzniklo právo podat žalobu ve lhůtě jednoho měsíce; právo podat žalobu ve dvouměsíční lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. jí s ohledem na okamžik doručení rozhodnutí žalovaného vůbec nevzniklo. Aplikace nové právní úpravy lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu na lhůty započaté po dni 1. 7. 2024 tedy není v rozporu se závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 247/2024-90). Nadto, Ústavní soud v odkazované věci nepřistoupil ke zrušení § 306 nového stavebního zákona a v bodě 35 citovaného nálezu uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což jen podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu. S ohledem na to také NSS nepředložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 306 odst. 1 nového stavebního zákona pro jeho možný rozpor s článkem 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, jak navrhovala stěžovatelka, neboť tuto otázku již Ústavní soud posuzoval.

[19] Za situace, kdy existuje ustálený výklad § 306 odst. 1 nového stavebního zákona ve vztahu k žalobám podaným proti rozhodnutím stavebních úřadů doručeným po 1. 7. 2024, který shledal jako ústavně konformní Ústavní soud, nemůže stěžovatelka tyto závěry zvrátit odkazem na důvodovou zprávu k tomuto zákonu. Obecně lze souhlasit s tím, že není-li samotný text zákona jednoznačný a umožňuje několikery výklad, bývá důvodová zpráva dobrým vodítkem pro zjištění, co chtěl zákonodárce říci. Pokud se však zákonodárce v textu zákona vyjádřil jasně (a jazykový výklad nevede ke zjevně nechtěnému, absurdnímu nebo nespravedlivému výsledku), nemohou jeho úvahy v důvodové zprávě převážet nad jasným textem zákona. Soud se má zásadně (tj. až na právě

pokračování

uvedené výjimky) držet toho, co zákonodárce řekl, nikoli toho, co snad říci chtěl (rozsudek NSS ze dne 5. 10. 2020, č. j. 10 As 113/2019-37, bod 10). Ani odkaz stěžovatelky na rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 41 A 18/2024-1010 není přílehlavý, neboť se netýká včasnosti žaloby podané podle nového stavebního zákona, nýbrž otázky přípustnosti návrhu na zrušení opatření obecné povahy.

[20] NSS nepřisvědčil ani kasační námitce, že postup krajského soudu, který odmítl stěžovatelčinu žalobu, byl překvapivý. Krajský soud vysvětlil, že tvrzení stěžovatelky v žalobě o datu doručení napadeného rozhodnutí plně korespondovalo s příslušnou doručenkou (bod 9 napadeného usnesení). Z pohledu stránky skutkové tak nebyl důvod stěžovatelku vyzývat, aby se vyjádřila k okamžiku doručení napadeného rozhodnutí. Pokud jde o stránku právní, postup krajského soudu odpovídal judikatuře NSS, jakož i soudu Ústavního. Odmítnutí žaloby bez předchozí výzvy stěžovatelky k vyjádření tedy za dané situace nečiní napadené usnesení překvapivým. Odkaz stěžovatelky na rozsudek NSS č. j. 7 Afs 63/2010-65 nebyl přílehlavý, neboť na rozdíl od tam posuzovaného případu v nynější věci nevyvstaly pochybnosti o okamžiku doručení napadeného rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[22] Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2026

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu